

Protocol Veilig Slapen en wiegendoodpreventie

Wat is wiegendood?

Wiegendood is het onverwacht, tijdens de slaap, overlijden van een kindje van nul tot twee jaar. Wiegendood wordt gekenmerkt door het feit dat er voorafgaande aan het overlijden geen duidelijke ziekteverschijnselen waren. Wiegendood heeft vaak meerdere oorzaken die worden onderscheiden in uitwendige en inwendige factoren. Uitwendige factoren zijn doorgaans vaak te vermijden.

De meest bekende uitwendige factoren zijn:

- Slapen in buikligging
- Luchtweginfectie
- Passief roken
- Warmtestuwing
- Re-breathing
- Uitwendige adembelemmering
- Vermoeienis
- Sederende medicatie

De meest bekende inwendige factoren zijn:

- Een licht geboortegewicht

Maatregelen ter voorkoming

Helaas komt het in Nederland af en toe voor dat er een baby tijdens kinderopvang overlijdt onder het beeld van wiegendood. Aandacht voor preventie en voorzorgsmaatregelen kunnen het risico tot het uiterste beperken. Als gastouder span je je daarvoor in door de veiligheid te vergroten tijdens het slapen.

Wat kunnen wij doen om de veiligheid te bevorderen?

1. *We leggen een baby tot 1 jaar(in principe) nooit op de buik te slapen.*

- Een baby op de buik te slapen leggen maakt het risico van wiegendood wel vier tot vijf maal groter dan gemiddeld. Bij een verkouden baby nog iets meer. Wij leggen een baby dus nooit van uit onszelf op de buik te slapen.
- Er zijn bepaalde (aangeboren) afwijkingen waarbij het op de buik liggen wel gewenst is, ouders dienen dan een schriftelijke verklaring van de arts aan ons te overhandigen en vrijwaringsformulier van onze gastouders te ondertekenen waarin zij aangeven dat zij toestemming geven om het kind op de buik te laten slapen. Ook als het de wens is van de ouders om het kind op de buik te laten slapen dienen de ouders een vrijwaringsformulier te ondertekenen.
- Kiest een ouder wordende baby, die gezond is, in goede conditie en motorisch ontwikkeld (zodat vlot om en om draaien geen probleem is), regelmatig zelf voor op de buik slapen, dan is vasthouden aan steeds terug leggen op de rug niet zinvol. Gemiddeld zijn baby's met vijf maanden in staat om zelf van rug naar buik en weer terug te draaien, maar sommigen zijn er pas met negen maanden aan toe. Wij zullen bij alle kinderen in de gaten houden waar ze aan toe zijn en dit overleggen met de ouders/verzorgers.
- Wij wijzen ouders die iets anders willen eerst nadrukkelijk op de preventieadviezen. Willen zij desondanks dat hun baby in buikhouding slaapt, dan leggen wij dit verzoek schriftelijk en ondertekend (vrijwaringsformulier, zoals eerder genoemd) vast.

2. We voorkomen dat een baby te warm ligt

- Wij zorgen ervoor dat in alle ruimtes waar baby's slapen het niet te warm of te koud is en dat de luchtvochtigheid in orde is.
- Wij voelen regelmatig of een baby het niet te warm heeft. Zodra een baby zweet heeft hij/zij het al gevaarlijk warm.
- We leggen een baby te slapen in een slaapzak onder een lakentje of met een lakentje en dekentje. Deze worden strak ingestopt. We maken het bed zo op dat de baby met de voetjes nagenoeg tegen het voeteneind ligt, dit heet 'laag opmaken' en wordt geadviseerd.
- Wij gebruiken dekentjes en lakentjes, geen dekbedjes omdat baby's hier gemakkelijker in zouden kunnen stikken.
- Wij gebruiken slaapzakken aangepast aan het seizoen.
- Wij laten een baby niet met bedekt hoofd slapen. Indien de baby het prettig vindt om in slaap te vallen met een knuffel of doekje op het hoofd, dan halen wij het eraf zodra de baby slaapt.

3. We zorgen voor veiligheid in en rondom het bed

- We gebruiken bedden met een opstaande rand van minimaal 60 centimeter. In de ledikanten staat de bedbodem op de laagste stand.
- Te zachte matrassen zijn blijkens vele onderzoeken een duidelijk verhoogd risico. Wij gebruiken goedgekeurde matrassen.
- Wij gebruiken campingbedjes met uitsluitend het originele matras.
- Wij gebruiken nooit een kussen, een kussenachtige knuffel, zachte hoofd en zijwandbeschermers, tuigjes, koorden of voorwerpen van zacht plastic in het bed. Voor een fopspeen mag niet meer dan 10 centimeter koord worden gebruikt. Deze worden nooit om de nek van een baby gehangen.
- Wij maken het bed kort op. Dit is bedoeld om te voorkomen dat de baby onder het beddengoed schuift. Wij vermijden ook het opvullen van ruimte aan het voeteneinde met dubbelgeslagen deken of een kussen.
- Wij ventileren slaapkamers goed door. Er wordt regelmatig gelucht met de ramen en de deuren open.
- Het beddengoed wordt maandelijks gewassen. Mocht het eerder vuil zijn wordt het gelijk gewassen.
- De hekjes worden altijd goed gesloten en gecontroleerd of hier geen beddengoed tussen zit. De beveiliging wordt gecontroleerd.
- De beveiligingsknoppen worden regelmatig gecontroleerd op hun werking. Zijn ze defect dan wordt het desbetreffende bed niet gebruikt totdat de beveiliging is vervangen.
- Spenen worden voor gebruik gecontroleerd op scheurtjes of andere defecten. Indien een speen defecten vertoont wordt hij niet meegegeven naar bed en wordt er gebruik gemaakt van een speen van de gastouder. Ouders zijn zelf verantwoordelijk voor het regelmatig vervangen van spenen.
- Er wordt regelmatig gekeken in de slaapkamers als er kinderen liggen te slapen.

4. Wij voorkomen meerooken

- Er wordt in het hele huis niet gerookt.

5. Wij houden voldoende toezicht

- Wij zorgen er voor dat er een mogelijkheid is voor nieuwe baby's om te wennen met het slapen, omdat de slaapsituatie hier anders is dan thuis.
- De hele dag door worden er baby's naar bed gebracht en er weer uitgehaald. Ten alle tijden wordt er dan ook gecontroleerd bij de kinderen die er al liggen.
- Kinderen die wakker zijn worden gelijk uit bed gehaald tenzij ze nog rustig en tevreden zijn.

De gastouders zijn verantwoordelijk voor het toepassen van deze regels. Zij worden geacht eventuele problemen in de praktijk te signaleren. Van belangrijke gebeurtenissen, ongelukken of bijna ongelukken, wordt notitie gemaakt. Hier zijn ook formulieren voor. Als er ondanks alle voorzorgsmaatregelen toch een baby in slechte conditie wordt aangetroffen, prikkel het kind dan door het aan te tikken en wat te bewegen en zie of het zich herstelt. Zo niet, sla dan alarm (112 laten bellen) en begin met reanimatie. Er wordt contact opgenomen met de desbetreffende ouders en met de medische instanties. Het is van belang om van begin af aan feiten te noteren zoals het tijdstip, de omstandigheden en de betrokkenen. De te hulp geroepen arts dient in het belang van de diagnostiek ook zo spoedig mogelijk de temperatuur van de baby op te nemen. Er is altijd een gastouder aanwezig die in het bezit is van een geldig EHBO bij kinderen diploma.

Vrijwaringsverklaring toestemming tot op de buikslapen onder 1 jaar

Hierbij verklaart ondergetekende ,

_____ (naam ouder/verzorger)

Toestemming te geven aan gastouder om, in tegenstelling tot hetgeen geadviseerd wordt in het protocol veilig slapen en wiegendoodpreventie, om zijn/haar kind op de buik te mogen laten slapen.

Naam kind: _____

Geboortedatum: _____

Aldus getekend te _____ (Plaats)

op _____ (Datum)

Handtekening ouder/verzorger:

Handtekening gastouder:

tiskidz

[Kinderopvang]
[Omscholing & begeleiding]

